

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

XIX. De irregularitate proueniente ex crimine hæresis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

de irregular. disp. 9. dub. 15. irregularitatem non inducens; quia absque vlla solemnitate exercetur, ac proinde inter officium Ordinis reputanda non est. Sed contrarium merito docent cum communi sententia Nauarr. cap. 27. num. 2. 42. Henric. lib. 1. cap. 6. num. 1. Sayrus lib. 7. thesauri, cap. 10. n. 5. Suar. disp. 42. sect. 4. num. 19. Bonac. disp. 7. q. 3. pun. 6. num. 4. Coninch. disp. 18. num. 48. Layman. de irregularit. cap. 3. n. 2. Avers. his adde, & alij. Et colligitur ex cap. 1. de clerico non ordinato ministro. Etenim absolutio Sacramentalis quantumcumque secreta sit actus est, & exercitium sacerdotalis Ordinis, sicuti est celebratio, ac proinde sicuti usurpatio celebrationis à non sacerdote irregularem efficit, sic absolutio in usurpatio facere debet, falsumque est sub officio Ordinis prædictam absolutioem non contineri.

Superest tamen duplex difficultas: Prima: an exercens seruo officium Ordinis quem non habes, v. g. canendo solemniter Epistolam, aut Euangelium; celebrando, vel ministrando aliud sacramentum absque intentione tamen usurpandi Ordinis vsuum, irregularitatem incurrit? Negant specialiter loquentes de officio subdiaconi, & diaconi Nauarr. cap. 27. n. 2. 42. Tabiena, verbo irregularitas. 4. §. 3. Auila 7. p. disp. 9. sect. 2. dub. 13. vers. quoniam. Bonac. de irregular. disp. 7. q. 3. pun. 6. num. 2. Cum Vgolino de censur. cap. 37. num. 10. Gaspar Hurtado disp. 2. difficult. 2. num. 5. Mouerunt quia in cap. 1. de clerico non ordinato ministrante, statuitur hæc irregularitas; eo quod non ordinatus solemniter baptizauerit, vel aliud officium ordini annexum exercuerit. Sed qui sine intentione celebrat, vel absoluit, vera non celebrat, neque absoluit. Ergo non exercet officium Ordinis sacro annexum, quia illud officium, seu officij simulatio non annectitur Ordini, sed ab ordine excluditur. Et confirmo: ad incurendam hanc irregularitatem opus esse videtur, vt officium Ordinis exercat, si non verè, saltem quantum est ex se: at qui in intentionem non habet illud officium exercendi, etiam quantum est ex se non exercet, cum deficiat in intentione. Ergo non subicitur irregularitati. Et confirmo secundo exemplo rebaptizantis exterius absque intentione, quem diximus irregularitatem impositam aduersus rebaptizantes non incurrit, quia quantum est ex se non rebaptizauit.

Nihilominus verius existimo te fore in hoc casu irregularitatem, quod docuit Suar. de censur. disp. 42. sect. 4. à num. 18. Coninch. disp. 18. dub. 6. num. 47. Paul. Layman. de irregular. lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. cap. 3. num. 1. vers. tertio. Ducos, nam si hæc pena irregularitatis non afficit exercentem exterius officium Ordinis cum illo ritu, solemnitate, qua communiter exercetur, neminem comprehendere qui hæreticus non sit, vel trahissimam ignorantia non laboret; alius enim non potest habere voluntatem exercendi officium Ordinis quasi ex officio. Cum enim Ordinem non habeat, impossibile est velle ministrare tanquam ordinatum, nisi ex eo quod velit exterius exercere officium. Sicuti exercet ordinatus. Quod apertius constat in Sacramento; quæ non nisi à legitimo ministro confici possunt, in quorum consecratione scilicet se non esse legitimum ministrum, nullo modo potest habere voluntatem ea sacramenta conficiendi. Relinquitur ergo, vt solum habeat voluntatem, & intentionem exercendi in exteriori foro ea quæ ordinatus potest exercere. Ergo cum hæc irregularitas imposita sit ad comprimendam auidiam eorum qui diuina officia Ordinum non ordinati usurpant, efficitur comprehendere quoscunque exercentes seruo ea officia; etiam si verè illa non exercerant. Ex qua ratione solum est contrarie sententia fundamentum. Ille enim minister qui cum non sit ordinatus officium Ordinis in exteriori foro exercet solemniter, sine dubio facit quantum ex parte sua facere potest ad officium sacrum exercendum; quia habere aliam intentionem est ceterè impossibile, vt probatum est. Exemplum autem de rebaptizante non viget: nam illa irregularitas imposita fuit hæreticis rebaptizantibus; ac proinde supponitur illos habere intentionem rebaptizandi, & iudicare dari posse rebaptizationem. At hæc irregularitas, de qua in præsentia instituta est ad puniendos sacrilegos, qui cum ordinati non sint, Ordinis officium usurpant.

Secunda difficultas est. An hæc irregularitas solum aduersus clericos usurpantes officium Ordinis quem non habent iudicata sit, an etiam efficiat laicos simile officium usurpantes? Affirmant comprehendere etiam laicos, ac clericos Syluest. verbo irregularitas q. 13. Nauarr. cap. 27. num. 2. 42. vers. septimo. Soms in 4. dist. 18. q. 4. art. 1. §. indubium. & dist. 2. §. 9. artic. 3. p. 1. conclus. 4. Gregor. de Valen. tom. 4. disputat. 4. quest. 2. pun. 1. & disputat. 7. quest. 10. punct. 1. Maiol. lib. 4. de irregular. cap. 1. num. 4. Francisc. Suar. tom. 3. de sacram. disputat. 37. sect. 4. circa finem. & de censur. disputat. 42. sect. 4. numero 3. Auila 7. p. disputat. 9. dub. 10. Coninch. disp. 18. dub. 6. numero 45. Auila 7. p. disputat. 9. sect. 2. dubit. 13. Fillucius tractat. 20. capite 7. quest. 8. numero 208. Gaspar. Hurtado disputat. 2. de irregularit. difficultat. 2. numero 4. & alij. Ducuntur ex capite 1. de clerico non ordinato ministro. vbi generaliter statuitur, ne ordinetur, qui cum ordinatus non

Terà. de Castro Sum. Mor. Pars VI

fit baptizauerit, officiumve sacrum exercuerit, qui textus cum sic antiquior Rubrica, nequit ex Rubrica restringi. Præterquam quod verbum illud de clerico in titulo appositum, fortè ex inadvertentia appositum fuit, cum in antiquis codicibus non habeatur. Adde grauius peccare laicum usurpantem Ordinis officium, quam clericum. Non igitur expediebat clericum hac irregularitatis poena punire, & liberum laicum relinquere.

Ceterum etsi hæc sententia probabilis sit, vetiorem existimosque asserit hanc irregularitatem solos clericos, & non laicos comprehendere. Vti docuerunt Angel. verbo irregularitas 1. num. 38. Rosella num. 2. in princip. Auila num. 65. Tabiena 4. num. 2. Henric. lib. 7. de baptismo. cap. 29. num. 5. & lib. 1. cap. 6. num. 2. Sayrus lib. 7. cap. 10. num. 6. Bonac. de irregular. disp. 7. q. 3. p. 6. num. 1. Paul. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. cap. 3. num. 3. Mouerunt, quia esto Textus in cap. 1. de clerico non ordinato ministro. generaliter videatur loqui, & tam laicos, quam clericos comprehendere: at cum sub titulo, & Rubrica de clerico non ordinato ministrante constitutus sit, indicatur manifestè pro Clericis tantum latum esse. Neque verum est in antiquis codicibus omisum esse verbum illud de clerico: nam Sayrus testatur se in septem manuscriptis codicibus legisse titulum; & Rubricam sicut in his editionibus castigatoribus continetur. Præterquam quod textus hanc irregularitatem indicentes aperte significant solis clericis iudici. Nam cap. 2. expressè loquitur de ordinato, cui vltra prohibitionem, ne ad superiores Ordines ascenda; suspensio infligitur per biennium, vel triennium ab Ordine præcipuo quem habet. In cap. vero 1. si sequamur probabilem intellectum Panormit. ibi Syluestri, & Sayri locis allegatis asserentiam illis verbis Abiiciatur ab Ecclesia suspensionem, seu depositionem ferendam iudici, manifestè constat de Clericis tantum esse sermonem, nam laici nec suspendi, nec deponi possunt. Et licet grauius peccet laicus quam Clericus officium Ordinum usurpans; quia tamen Clerici frequentius quam laici illud usurpare solent, ea de causa aduersus Clericos usurpantes dictum officium statuta est irregularitas, & non aduersus laicos.

Qualiter autem ob indignam Ordinis habitum administrationem irregularitas contrahatur satis explicatum est disp. 1. 2. 4. §. 6. huius tractatus, loquentes de censuris in communi de excommunicatis, suspensione, & interdicto. Et sæpè resoluimus ob nullam iniquam Ordinis administrationem incurri irregularitatem præter illam in qua censura excommunicationis, suspensionis, vel interdicti violatur.

Tandem de dispensatione huius irregularitatis prouenientis ex vsu, & officio Ordinis quem non habes, dicendum est, solum Pontificem eam posse concedere, vt ad superiores Ordines ascenda. Sicuti tradunt Innocent. cap. dilectio. num. 3. de temporib. ordinat. Panormit. cap. 2. num. 3. de clerico non ordinato ministrante. Syluest. verbo irregularitas qu. 12. in fine. Angela ibi. num. 8. Maiol. lib. 4. cap. 13. num. 3. Nauarr. cap. 27. num. 2. 43. Suar. de censur. disputat. 42. sect. 4. num. 3. Sayrus lib. 7. cap. 10. num. 11. Auila 7. part. disp. 9. dub. 15. Bonac. de irregular. disputat. 7. q. 3. punct. 6. num. 10. & alij. Vt verò possit in susceptis Ordinibus ministrare, asserunt præcitati Doctores posse Episcopum eam dispensare ex dicto cap. 2. de clerico non ordinato ministrante. vbi hæc suspensio arbitrio Episcopi remittitur. Verum si rectè aduertatur solum in præcitate Textu Episcopo committitur, an sis biennio, vel triennio suspendendus; moderati autem tempus biennij nullo modo videtur concessam, ac proinde imposita suspensione biennij nequibit Episcopus illam tollere. Sæpè tamen subintelligenda est concessio Cone. Trident. sess. 24. cap. 6. pro irregularitate ex delicto occulto proueniente. Sicuti præcitate aduertunt Suar. & Bonac. supra.

PUNCTVM XIX.

De irregularitate proueniente ex crimine hæresis.

§. I.

De hæreticis, & fictè apostatantibus, & hæreticorum fautoribus, hæresisque suspectis.

1. Communis sententia affirmat crimini hæresis etiam occultæ, irregularitatem annexi.
2. Contrarium probabile est.
3. Plures consent posita hac irregularitate extendi ad eos qui exterius fidem abnegant, tamen si interius retineant.
4. Satis probabile oppositum est.
5. Fautores hæreticorum ab irregularitate excusantur ex plurimum sententia, etsi alij contrarium censent.
6. Hæresis suspecti irregularitas sunt, dum non putant suspensionem.

Y

Com

Communis sententia affirmat irregularitatem annecti crimini hæresis etiam occulto, sicut annectitur excommunicatio. Vti docuerunt alii relatis Pegna *director. inquisit. 3. p. comment. 162. q. 13. & comment. 175. q. 146.* Nauarr. *cap. 27. num. 205. ver. tertio.* Syluest. *verbo irregularitas q. 5. Tolet. lib. 1. cap. 64. Suar. 1. de censur. disp. 43. sect. 5. num. 3. & tract. de fide. disputat. 21. sect. 5. num. 1. & 2. Thom. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 2. Farinac. de hæresi. q. 189. num. 43. & q. 192. num. 67. Filliac. *tract. 20. cap. 9. num. 17. Bonac. disp. 7. de irregular. q. 3. p. 7. in princ. Coninch. disp. 18. dub. 7. à m. 50. Mouentur ex cap. si qui Presbyteri. & cap. saluberrimum. & cap. consentientibus. 1. quasi. 7. & cap. nos consuetudine. dist. 1. 2. vbi Clerici apostatantes à fide prohibentur ad vltiorem gradum ascendere, licet in susceptis Ordinibus postquam conuersi sunt, permittantur ministrare. Sicuti habetur in cap. saluberrimum, ibi enim redeuntibus ad fidem admittitur spes promotionis, & pro magno beneficio conceditur in susceptis Ordinibus perseverare: nisi iterata ynctione, hoc est Baptismi Sacramenti iteratione fuerint maculati. Quod si in cap. voluerint. 1. q. 7. dicitur de notariis redeuntibus ad Ecclesiam posse ordinari, intelligi debet ex dispensatione iuxta cap. maximum, & cap. Donatum: vel saltem intelligendum de laicis, quibus non est ita certum, hanc irregularitatem esse impostam, cum omnes textus, qui hanc irregularitatem indicere videntur, de Clericis loquantur. Præterea in c. 2. & 1. de hæreticis in 6. redduntur hæretici inhabiles ad beneficia Ecclesiastica, & officia publica. Ergo hinc est irregularitas esse.**

Nihilominus est hæc sententia communis sit, existimo tamen contrariam nempe irregularitatem crimini hæresis occulto non annecti, esse valde probabilem. Vti tradiderunt Perez. *lib. 8. ordin. tit. 4. lib. 3. fol. 98. ad finem.* Henriq. *lib. 1. c. 4. num. 6. & cap. 3. num. 2. Cosmas Philarc. lib. 4. cap. 15. Sayrus lib. 9. cap. 1. numero 16. Saas. verbo irregularitas ex defectu anime, num. 2. Auila 7. p. de irregular. disp. 4. dub. 2. Paul. Layman. de irregular. cap. 4. num. 13. Gaspar Hurtado disputat. 2. dist. 4. num. 14. & alij relati ab August. Barbosa in remissionib. concilij sess. 24. cap. 6. verbo hæresis. Ducor quia textus hanc irregularitatem indicentes notorietatem criminis exigunt; & siquidem sermonem dirigunt non ad ipsos hæreticos, sed ad Ecclesie pastores, quibus præcipitur, ne hæreticos ad Ordines admittant.*

Præterea cap. saluberrimum, quod meo iudicio est præcipuum, & vnicum ad hanc irregularitatem probandam, loquitur de peccato; siquidem mandatur fieri abiuratio solemniter quæ fit in scriptis. Item in cap. 2. de hæreticis in 6. hæretici, aperte supponitur notitia communis. Prohibetur enim ibi, ne hæretici, & eorum fautores ad beneficium, vel officium publicum admittantur, quod nisi delictum sit publicum præstari nequit.

Posito hæreticos irregulares esse, dubitant primò Doctores; an hæc irregularitas extendatur ad eos qui exterius fidem abnegant, tamen interioris illam retineant? Tuentur affirmatiuam partem Maiol. *lib. 5. de irregularit. cap. 34. nu. 2. Vivald. candelab. sacrament. tit. de irregular. num. 88. Suar. de censur. disputat. 43. sect. 2. num. 2. Thom. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 6. Farinac. de hæresi. q. 192. num. 75. Bonac. disp. 7. de irregular. q. 3. p. 7. num. 2. Mouentur ex cap. presbyteros 50. dist. vbi de Presbytero qui ex timore fidem abnegauit subditur sacerdotale officium non posse ministrare, neque offerre, neque sermonem ad populum habere. Diaconis verò, & alijs Clericis inferioribus impeditur ascensus ad superiorem gradum, & in suscepto nequeunt ministrare, nisi de consensu Episcopi, cui in hac parte committitur potestas, & illam vtgentis causa tantum exercere debet. Sponte verò fidem negantibus est sustentatio tributaria, non tamen conceditur ad altiores Ordines ascensus. Deinde qui exterius fidem abnegat apostata est verbo & opere. At apostata pœnis hæreticorum subicitur. cap. Non potest 20. q. 7. & cap. contra Christianos de hæreticis lib. 6.*

Verum est prædicta sententia communior sit, mihi tamen probabilis videtur asserere neque in *suprad. cap. Presbyteros*, neque alibi contineri irregularitatem aduersus fidem negantem fidem. Nam in *dicto cap. Presbyteros* nullum est verbum, ex quo colligatur Presbyterum illum fidem à fide apostatasse, poterat enim timare duci, & nihilominus fidem ex animo abnegare. Deinde casu quo Textus loqueretur de fide negante solum comprehendit delinquentes publicè, nam in conclusione dicitur eos, quorum crimina manifesta sunt ante, vel post ordinationem à sacris Ordinibus deficientes esse; quorum tamen peccata secreta sunt, secreta satisfactione secundum sacerdotis edictum in proprijs Ordinibus remanere posse. Ex quibus verbis etiam roboratur superioris sententia num. 2. relata probabiliter. Textus autem relati in *cap. non potest. Cap. contra Christianos*, in quibus apostata à fide hæresis pœnis subicitur, intelligendi sunt de vero apostata qui fidem ex animo negauit: secus qui solum verbis, vel factis negationem significauit. Atque ita defendit Azor.

1. lib. 8. c. 1. q. vlt. & c. 2. q. 8. Nauarr. lib. 5. confessor. tit. de heres. conf. 3. alias 9.

Secundo dubitatur, an fautores hæreticorum (intelligi quatenus hæretici sunt) receptatores, & defensores ea irregularitate afficiantur, quæ afficiuntur hæretici; Sanch. Suen. Coninch. Bonac. & alij *locis allegatis*, affirmant dacti ex cap. 2. hæretici de hæreticis lib. 6. vbi ij, & eorum filij vsque ad secundam generationem prohibentur, ne ad Ecclesiasticum beneficium, aut officium publicum admittantur. Nominatam officij videtur intelligendum officium Ordinis, ergo ad Ordine excluduntur, ergo sunt irregulares. Cæterum Henriq. *lib. 14. cap. 4. n. 6. Eman. Saas. verbo irregularitas ex defectu anime, num. 2. negant hos fore irregulares, quia neque ex dicto cap. 2. de hæreticis in 6. neque ex alio cap. id colligitur. Nam esto in dicto cap. fautores hæreticorum ab officio publico excludantur, nomine officij publici non officium Ordinis, sed officium iurisdictionis vti est Magistratus, Notarius, &c. intelligendum est, vt de facto Glossa intelligit ex Textu in cap. Felices §. quod si quis de Pœnis lib. 6. Illud enim vocant officium publicum quod ad publicam vtilitatem, & regimen populi ordinatur. Aliàs si nomine officij publici officium Ordinis etiam intelligeretur prius Pontifex debebat hos fautores hæreticorum ab officio publico, quam à beneficio excludere; quia Ordinis collatio beneficiorum collationi præsupponitur. Vt aduertit Gaspar Hurtado de irregularit. dist. 2. dist. 3. num. 7. Sed concessio irregularitatem ab his fautoribus contrahi; debet fautoria publica esse, quia de ea vt publica loquitur textus; siquidem prohibentur ordinari hæreticorum fautores ad publica officia admittere, quod fieri nequit, nisi ipsi ordinis fautoria nota pœnede sit.*

Quoad suspectos hæresis atrinect, an irregulares sint; Respondet optimè Henriq. *lib. 14. cap. 4. num. 6. in fine. Suar. dist. 43. sect. 2. num. 9. & 10. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 10. Farinac. de hæresi. q. 192. num. 81. Coninch. dist. 13. dub. 7. n. 15. esse secundum quod irregulares, id est, dum non pargantur suspensionem, nam illa purgata absque dispensatione poterunt ad ordines promoueri. Quocirca, qui propter vehementem suspensionem hæresis coactus est ab inquisitionibus de vehementi abiurare, facta abiuratione non manet irregularis, neque inhabilis ad beneficia, & officia publica; quia non fuit tanquam hæreticus damnatus, sed tanquam de hæresi suspectus, quem suspensionem abiuratione illa facta se manquam in hæresim incurrit, neque vquam incurritur. Sufficienter purgat; ac proinde neque infamis, neque inhabilis ad beneficia, vel officia manet, neque eorum beneficia habita vacare debent. Sicuti notatur Nauarr. *lib. 5. confessor. tit. de hæreticis conf. 3. & 6. alias 8. & 19. Elamin. de rescriptis. lib. 4. q. 3. num. 17. Henriq. lib. 13. cap. 56. num. 1. Saas. verbo hæresis num. 5. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 12. Farinac. q. 192. num. 80.**

§. II.

De filiis, & nepotibus hæreticorum.

1. Predicti irregulares sunt.
2. Vt hanc irregularitatem contrahant debent nasci post parentum delictum.
3. Insuper debet delictum parentum notorium esse, & in eo decessisse.
4. Negant plures probabiliter filios illorum qui ob crimen hæresis repetitum comburantur, quibus signa contritionis demonstrant, irregulares fore.
5. Communior sententia eos irregulares censet.
6. Extenditur doctrina ad filios illorum qui comburantur, qui probatam hæresim negant.
7. Insuper requiritur ad hanc irregularitatem, vt parentes descendentes hæretici, infames ob hæresim reputentur.
8. Filij denunciantes parentes hæreticos ab irregularitate excusantur.

Filios, & nepotes hæreticorum, & eorum fautores & receptatores irregulares esse si per viam vitium descendant, si vero via legitime filios non nepotes docet ex communi sententia Nauarr. *cap. 27. num. 205. Simancas de castro. lic. institut. tit. 9. num. 14. Suar. de censur. disp. 43. sect. 3. num. 1. Valen. dist. 7. q. 19. pun. 3. in 3. specie irregularitatis. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 28. num. 7. Coninch. dist. 13. dub. 7. n. 15. Bonac. disp. 7. de irregularit. q. 3. p. 7. num. 9. Ducuntur ex 6. statutum de hæreticis in 6. vbi ij filij excluduntur ab officio, & beneficio, & nomine officij officium Ordinis intelligunt. Hanc irregularitatem extendunt Doctores cum Glossa in dicto 6. statutum. verbo vobis. Couarruu. 2. varior. cap. 8. n. 1. Pegna 3. p. direct. comment. 163. Suar. Azor. & alij plures relati à Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 27. n. 11. ad filios illegitimos, & spurios, quia nulla est ratio ob quam ij specialiter priuilegio quam filij legitimi gauderent, maxime cum textus generaliter de filiis loquatur.*

Sed quamvis sententia afferens filios, & nepotes haereticorum irregulares esse communis sit, eius tamen fundamentum inefficax est; siquidem ut superius probatum est, nomen officij publici non officium Ordinis, sed iurisdictionis temporalis intelligit Gloffa ibi, cui alij Doctores adhaerent. Quapropter Tolet. lib. x. sum. cap. 2. §. num. 8. Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 10. num. 40. censent hos filios irregularitatem non subici, quia nullibi aduersus illos statuta est.

Sed concessio cum communi sententia hos filios irregulares esse ad incurrandam hanc irregularitatem requiritur primo, vt ipsi filij nati fuerint post parentum delictum, nam si antequam parentes deliquerint, ipsi fuerint nati nullatenus irregulares sunt censendi. Verecle tradit Nauarr. consil. 27. de haereticis. Simancas de Catholicis institut. tit. 2. Henrici lib. 1. 4. cap. 5. num. 2. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 111. Coninch disp. 18. dub. 7. num. 3. Sanch. lib. 2. cap. 27. num. 14. Bonac. disputat. 7. q. 3. num. 7. nu. 10. Gaspar Hurtado disp. 2. difficult. 3. num. 8. quia eo casu non sunt formaliter filij haereticorum, sed potius Catholicorum cum a parentibus Catholicis concepti, & nati sint. Praeterea non est credendum velle Ecclesiam ob parentum delictum priuare filios iure quaesito, & habilitate possessa ad Ordines suscipiendos, vel illos exercendos. Si autem filij ante haeresein parentum nati irregulares forent ob haeresein parentum postmodum contingentem, sine dubio priuarentur praedicto iure quaesito, & habilitate possessa, quod dicendum non est.

Secundo est necessarium, vt delictum parentum notorium sit, & insuper manifestum in eo decessisse, vt cauerit in dicto cap. statutum, & aduertit Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 10. num. 40. Neque satis est, vt de haeresi suspecti parentes decedant; quia tunc filios haereticorum damnat, non autem filios illorum, qui de haeresi suspecti sunt, quia hi non sunt formaliter haeretici. Sicuti notat Sanch. lib. 2. in decal. cap. 27. num. 29. Pegna director. q. 9. §. 11. comment. 164. versum filij. Farinac. de haeresi. q. 19. num. 67.

Circa hanc conditionem dubitant Doctores de filiis eorum parentum qui ob crimen haeresis reperiuntur comburuntur, quippe ab haeresi ante mortem ob data poenitentiae signa sunt absoluti, an sub hac irregularitate comprehendantur? Negant & satis probabiliter plures Doctores, Simancas de Catholicis institut. tit. 29. num. 17. Henrici lib. 1. 4. de irregular. cap. 5. num. 2. Regid. disp. 18. dub. 7. num. 51. Gaspar Hurtado disp. 2. de irregular. difficult. 3. num. 8. & alij relati a Sanch. & Pegna statim referendis. Mouentur, quia Textus in cap. statutum hanc irregularitatem filijs haereticorum indicens exigit, vt in haeresi decedant parentes a delicto non emendati, neque Ecclesiae reincorporati; quod de his parentibus non videtur verificari posse. cum de facto ab haeresi absoluantur, decedantque parati poenitentiam adimplere, & Ecclesiae praecipis obedire. Neque obest quod solemniter eis non praestetur absolutio: satis enim videtur esse, quod de facto concedatur. Hac enim absolute quantums priuata Ecclesiae reconciliantur, & reincorporantur. Neque Textus reconciliationem, & reincorporationem solemnem exigit, & cum sumus in materia odiosa, & poenali, non est restrictio facienda.

Ceterum communi sententia, & praaxi obseruata horum parentum filios irregularitatem damnat. vt docuit Suar. de censur. disp. 43. sect. 3. num. 4. Rolas, tk. de haereticis 2. p. n. 337. Pegna director. inquisitor. 3. par. comment. 164. Azor. r. 1. instit. moral. lib. 8. cap. 13. post q. 3. Molin. 2. disp. 6. §. 8. n. 19. & alij plures quos refert, & sequitur Sanch. lib. 2. in decalog. c. 27. an. 22. Ratio est, quia sic conuersi praesumuntur in haeresi decedere, & sic esse conuersi timore, potius ne viui comburantur, quam fidei amore, ideoque nec iuridice admittuntur ad poenitentiam, nec solemniter absoluantur, quae solemnitas, & iudicialis absolutio videtur requisita, vt ab Ecclesia iudicentur decedere ipsi reconciliati, & reincorporati.

Extendant praefati Doctores hanc irregularitatem ad filios illorum qui comburuntur, quia probatam haeresim negant. Cum enim de haeresi conuicti sint, & eam confiteri noscunt, praesumuntur in ea perseverare, atque adeo haeretici. Item ad filios illorum qui in absentia condemnantur, eorumque statuae comburuntur; quia eorum contumacia haeresim probat cum contumacia de haeresi in 6. Ab hac tamen contumacia censentur liberi, si constitit ante mortem signa contritionis dedisse, & absoluteionem postulasse, vt bene aduertit Pegna dicto comment. 164. col. 4. Sanch. lib. 2. de ar. c. 27. num. 19.

Tertio requiritur ad praedictam irregularitatem, vt eorum parentes decedentes haeretici infames ob haeresim reputentur. Quod cum non contingat in illis regionibus, vbi passim haeretici cum Catholicis sunt permixti, videlicet Anglia, & Germania, filij horum parentum, quos constat in haeresi decedisse irregulares non sunt; quia haec irregularitas in filios deiuertit ob infamiam parentum ex haeresi contractam; vt aduertit Henrici lib. 1. 4. capite 5. numero 4. Eianu. Sa. verbo irregularis ex defectu animae numero 4. Sanch. lib. 2.

in decalog. cap. 27. num. 28. Bonac. disput. 7. de irregular. q. 3. p. 7. num. 9.

Ad extremum aduertunt Sanch. dicto cap. 27. numero 31. Pegna 2. p. director. inquisitor. cap. 14. com. 15. vbi hoc addiuerim. & 3. p. com. 164. versum filios. Alphonsi de Castro lib. 2. de iusta haereticorum. punct. cap. 26. Simancas de cathelic. institut. tit. 29. n. 47. Rolas in singular. fides singul. 12. n. 5. Farinac. plures referens de haeresi. q. 19. n. 37. ex privilegio Pontificis exculati filios ab irregularitate, aliisque poenae iure statuis, si parentes haereticos Inquisitoribus denunciant.

§. III.

De Neophytis qualiter irregulares sint?

- 1 Neophytus dum sic censetur ab Ordinibus excluditur.
2 Determinare tempus pro quo Neophytus censendus sit, Episcopi arbitrio relinquatur.
3 Qui in infamia baptizatus est, non est neophytus, etiamsi ex patre Iudaeo, vel Sarraceno descendat.
4 Suis sit aliquibus obiectionibus.

Neophytus dicitur qui novus est in baptismo in aetate adulta suscepto, vt constat ex c. sicut neophytus 48. diff. Hunc autem interim dum neophytus est irregularem esse seu aetate ab Ordinibus suscipiendis constat ex c. 1. & 2. dicta distinct. cuius decisionis ratio redditur a Paulo 1. ad Timoth. 3. ne in superbia elatus in iudicium incidat diaboli, existens mans Ecclesiam suo ministerio indiget, ideoque in c. constituit 17. q. 4. redditur incapax ad officia publica. Nam vt inquit Innocent. talaris in c. Misericord. 6. dist. misericord. est, cum magistrum fieri qui nondum esse discipulum didicit.

Determinare tempus, pro quo neophytus censendus sit, arbitrio Episcopi relinquatur, vt aduertunt Suar. disp. 43. sect. 3. num. 6. Sayrus lib. 6. thesaur. cap. 13. num. 10. Coninch. disp. 18. dub. 7. num. 55. Bonac. disputat. 7. de irregular. q. 2. punct. 1. num. 6. Qui iuxta qualitatem personae, & debitam illius instructionem coarctare, vel prolongare tempus poterit, dummodò decennium non excedat, nam transacto decennio post baptismum Neophytus non censetur, vt notantur ex communi Sayrus, & Bonac. supra. Quocirca si intra biennium, vel triennium a Baptismo suscepto sufficiencia probare fidei, & religionis signa dederit ad Episcopi arbitrium, poterit absque ulla dispensatione ad ordines promoueri, vt aduertit Coninch dub. 7. n. 5. quia cessat haec irregularitas, vt docuit Ambrosius in c. Neophytus 61. diff. ibi: Neophytus prohibetur ordinari, ne extollatur in superbia, sed si non deest humilitas competens sacerdotio, vbi causa non adhaeret, vitium non imputatur, fauetque cap. si quis 37. diff. Vide Couarru. Clement. si furiosus 1. p. §. 2. n. 3. conel. 3. Auila 7. p. disp. 4. dub. 4. Sanch. lib. 2. in decal. c. 28. n. 11. Bonac. d. pun. 1. num. 5.

Ex hac doctrina inferretur minime esse neophytum, neque irregularem qui in infantia baptizatus est, etiamsi descendat ex parte Iudaeo, vel Sarraceno, neque esse inhabilem ad obtinendas dignitates, & Ecclesiastica beneficia, quia nullibi contrarium cauetur; & facit lex 6. tit. 24. par. 7. & notantur Couarru. Clement. si furiosus 1. p. §. 2. num. 8. conel. 6. Sanch. lib. 2. in decal. cap. 28. num. 11. Nauarr. cap. 27. num. 205. Salcedo pract. cap. 2. 2. num. 8. Suar. disputat. 43. sect. 3. num. 8. Sayrus lib. 6. cap. 13. num. 10. & alij apud ipsos. Qui recte moment in hac parte nihil esse a concilio Conc. Trident. mutat. sessi. 23. cap. 7. de reformat. vbi praecipitur Episcopis inquirere ordinandorum genus &c. quia hac inquisitione tantum voluit Concilium, vt ea, quae sunt a iure statuta exacte obseruarentur. Quapropter cum a testibus exigitur iuramentum, an ordinandus sit Christianus veteranus, intelligendum est iuramentum, an sit ita Christianus veteranus, vt non sit neophytus, neque filius ancillae, neque haeretici vt taliter condemnati. Vnde esto descendat ex patre Iudaeo, vel ad fidem reconciliato, poterit in praedicta depositione testes iurare absolute illum esse Christianum veteranum, neque a Mauris, aut Sarracenis descendente, quia non descendit eo modo quo impediatur ab Ordinibus, beneficiis Ecclesiasticis, & officiis publicis. Sicuti notat Sanchez d. cap. 28. numero 16.

Sed obiciunt aliqui constitutionem Pauli IV. relaram a Nauarro lib. 5. constit. tit. de Iudeis, & Sarracenis, consil. 1. in qua descendentes ex Iudaeis, & haereticis vsque ad quartam generationem prohibentur sacris Ordinibus initiari; quam constitutionem Gregor. XIII. extendit ad descendentes ex Sarracenis. Haec tamen constitutiones, vt aduertunt Auila 7. p. de irreg. disp. 4. dub. 3. Gaspar Hurtado disp. 2. diff. 3. nu. 9. vsu receptae non sunt. Praeterequam quod latae sunt pro ordine D. Franciscae ad quem prohibentur admitti sic descendentes, vt dixit Sanch. lib. 2. in decal. c. 27. n. 3. Rodrig. qq. regul. 1. q. 1. art. 1. §. 2. & in sum. 2. c. 5. n. 2. Quinimo Sixtus V. vt praefati Doctores referunt, praedictas constitutiones restrinxit ad secundam generationem paternam, & primam maternam.

Secundò obiciunt *cap. constituit. 17. q. 4.* vbi Iudæi, aut ij qui ex Iudæis sunt ab officiis publicis excluduntur, ergo quomodo concurrendi descendunt censendi sunt inhabiles; Sed facile respondetur cum *Suar. disp. 43. sect. 3. num. 9.* Sanch. *lib. 2. in decalog. cap. 28. num. 15.* intelligi de iis qui sunt ex Iudæis nouiter ad fidem conuersi, non de illis qui ab infantia fidem susceperunt. Secundo respondeo nomine eorum, qui sunt ex Iudæis, intelligi eos, qui sunt ex Iudæorum familia, & in Iudaismo perseverant; nam in *suprad. c. constituit.* Iudæi, & ij qui ex Iudæis sunt nominantur distincti à Christianis. Supponit ergo Textus illos in suo Iudaismo perseverare.

Supradicta doctrina procedit secundum ius commune, nam si particularia statuta à Pontifice confirmata spectemus certum est descendentes à Iudæis, Mauris, vel Sarracenis excludi etiam vsque millefimam generationem ab aliquibus beneficiis, & capellanis, vt in Ecclesia Toletana, & Legionensi, & ab aliquibus officiis publicis, vt in tribunali sanctæ Inquisitionis.

§. IV.

De dispensatione irregularitatis ex hæresi prouenientis.

1. Cum hæreticis ad fidem redeuntibus solus Pontifex dispensat, vt Ordinibus iniungitur, vel ad superiores ascendunt.
2. Vt in Ordinibus habitis ministrent et si aliqui nullam dispensationem requirant, verius est Episcopi dispensatione indigere.
3. In hac irregularitate occulta plures censent non posse Episcopum virtute Conc. Trident. dispensare.
4. Verius videtur oppositum.
5. Aliquibus grauius Doctoribus placet posse quemlibet ex inquisitoribus dispensare in foro conscientie. Sed oppositum est verius.
6. In irregularitate ob apostasiam à fide factam si aliqua sit, Episcopus dispensare poterit.
7. In irregularitate, quam filij, & nepotes hæreticorum contrahunt, solus Pontifex dispensat.

Cum hæreticis ad fidem redeuntibus solum Pontificem dispensare posse, vt Ordinibus iniungitur, vel si initiati sint, vt ad superiores ascendant, testatur pluribus relatis *Suar. disputat. 43. sect. 1. num. 6.* Sanch. *lib. 2. in decalog. cap. 25. numero 13. & 14.* Bonac. *disputat. 7. punct. 7. quæst. 3. numero 12.*

Vt verò in Ordinibus iam habitis ministrent, Gaspari Hurtado *disp. 2. de irregular. difficult. 3. in fine.* & aliis quos tacito nomine refert Coninch. *disp. 18. dub. 7. num. 52.* placet dispensatione non indigere, sed liberè eos Ordines exercere posse; eo quòd in *cap. saluberrimum. 1. qu. 7. & cap. Nos consuetudine dist. 12.* id videatur permittum. Sed reclusi docuerunt *Suar. dista sect. 1. num. 6.* Sanch. *num. 14.* Coninch. *num. 52.* Episcopi dispensatione indigere, vt colligitur manifestè ex *cap. Presbyteros 50. dist.* idque indicatur in *cap. saluberrimum*, quatenus dicitur eos habere debere pro beneficio, vt in susceptis Ordinibus ministrare possint. Si igitur loco beneficii, & gratie ea ministratio habenda est, ergo non est illis iure debita. Quinimo existimat *Suar. disp. 43. sect. 1. num. 6.* Coninch. *num. 52.* Bonac. *disp. 7. q. 3. punct. 7. num. 13.* Sanch. *lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 14.* neque Episcopum dispensare posse quoad sacerdotij vsum, & satis indicatur in *ditto cap. Presbyteros 50. dist.* Et fortè ob hanc causam Pius V. anno 1567. prohibuit generali Hispaniæ Inquisitori, ne habiles redderet presbyteros hæreticos, vt in altari deseruiant, prout refert *Pegna direct. Inquisitorib. 3. part. quæst. 126. comment. 157.*

Difficultas autem est, An possit Episcopus virtute Conc. Trident. *sess. 24. cap. 6. de reformat.* in hac irregularitate occulta, neque deducta ad forum contentiosum dispensare? Ratio difficultatis est, quia communior sententia affirmat esse reuocatum Episcopo facultatem absoluedi ab hæresi in eodem decreto concessam. Ergo etiam est illis reuocata potestas dispensandi in irregularitate inde proueniente. Tum quia hæc irregularitas est accessoria hæresi. Tum præcipuè quia in *cap. cum illorum de sentent. excommunicat.* dicitur Episcopos non habere potestatem dispensandi in casibus, in quibus eorum absolutio est illis interdicta, cum maiora intelligantur illis prohibita, quibus verita sunt maiora. Absolutio autem minus est quàm dispensatio, vt sentit *Glossa ibi, Abbas n. 2. notab. 3. Felin. num. unico.* Ergo denegata Episcopis potestate dispensandi in irregularitate ex illa proueniente. Atque ita vt probabilissimum tradit *Suar. disp. 43. sect. 1. n. 15.* Tolet. *lib. 1. cap. 46.* Filliuc. *tract. 20. num. 231.* Bonac. *de irregular. disp. 7. q. 3. p. 7. num. 12.*

Nihilominus verius censet, posse Episcopum dispensare,

prout alijs relatis docuit *Sanch. lib. 2. decalog. cap. 25. num. 18.* Farinac. *de hæresi q. 194. n. 79.* quia hæc dispensatio dici nequit maioris considerationis, quam absolutio à crimine hæresis, & illius excommunicationis, quia hæc irregularitas non est certa, sed dubia; ac prouide etiam intelligamus negaram Episcopis esse potestatem absoluedi ab hæresi, non inde inferitur esse negaram potestatem dispensandi in illius irregularitate, quæ dubia est. Quando autem dicitur potestatem dispensandi maiorem esse potestate absoluedi, intelligitur de potestate dispensandi in impedimento certo non dubio, quale est hæc irregularitas. Neque dispensatio huius irregularitatis est annexa excommunicationis absolutio, cum sint potestates omnino distinctæ, & separatae.

Potèd aliquibus grauius doctoribus Mandosio *de signatura gratia, verbo absolutio ab hæresi initio.* Vmberro *Locato in iudicial. inquisitor. verbo irregularitas numero 2.* Lelio *Lecho tract. de fide. cap. 11. num. 16. in duodecima pars hæresis.* Henric. *lib. 14. cap. 18. num. 2.* placet posse quemlibet ex inquisitoribus saltem pro foro conscientie dispensare in hac irregularitate ex constitutione Clement. VI. relata à *Pegna in director. inquisit. ad finem.* Sed verius est oppositum, prout defendit *Suar. disp. 43. sect. 1. num. 5.* *Pegna direct. 3. p. 9. n. 6. comment. 175.* Sanch. *lib. 2. decalog. cap. 25. num. 15.* Farinac. *de hæresi quæst. 12. num. 76.* Quia prædicta constitutio vsu, & consuetudine censetur reuocata. Præterquam quòd lata videtur pro personis quæ eo tempore aderant, neque ad alios extendi.

Quoad irregularitatem, prout incursum ob apostasiam à fide factam, si forte aliqua sit, si timore aliquo delictum commissum est, poterit Episcopus dispensare cum Clericis Presbytero inferioribus, vt in susceptis Ordinibus ministrent, ac cum presbytero vt officium sacerdotale, & minus predicandi exercere solus poterit Pontifex sicut & facultatem concedere, vt ad Ordines promoueat, vel ad superiores ascendat. Cum hęc verò qui à fide sponte apostatarunt, neque ad ascensum ad Ordines, neque ad susceptorum vsum potest alius præter Pontificem dispensationem concedere. Quæ omnia constant ex *capit. Presbytero 50. dist.* Et tradit *Suar. disputat. 43. sect. 2. numero 4. & 5.* Sanch. *lib. 2. in decalog. cap. 25. numero 21.*

Si autem de irregularitate, quam filij, & nepotes hæreticorum contrahunt, loquamur; penes Pontificem tantum est potestas dispensandi, neque in Conc. Trident. conceditur hæc facultas. Tum quia hæc non potest ex delicto occulto prouenire. Tum quia hæc non est irregularitas ex delicto immediatè proueniens, etiam si ex delicto ortum habeat, sed ex indecentia, quam filij contrahunt ob patrum delictum. In susceptis autem Ordinibus antequam delictum patrum declararet, & notorium fiat bene possunt huiusmodi ministrare nulla dispensatione requisita, quia iure acquisito non priuantur filij ob patrum delictum. Colligitur ex *ditto cap. 2. de hæreticis in 6.* vbi huiusmodi filij ab officiis habitis non deiciuntur, tamen inhabiles fiant ad alia obtinenda. Sic *Glossa cap. satis peruersum 56. dist. in prima Maiol. lib. 5. de irregular. cap. 47. n. 6.* *Suar. disp. 43. sect. 3. n. 2.* Sanch. *lib. 2. in decalog. cap. 28. num. 10.*

PUNCTVM XX.

De irregularitate proueniente ex infamia.

1. Infamia que sit, & quætriplex?
2. Explicatur infamia que ex delicto proprio nascitur.
3. Requiritur delictum esse notorium.
4. Ex condemnatione delicti publici infamia nascitur.
5. Ex delicto alieno nascitur infamia.
6. Item ex officio.
7. Explicatur infamia nata ex facto ipso seclusa omni lege.
8. Quoq. discrimen sit inter infamiam iuris, & facti?
9. Infames sine iuris sine facti, irregulares sunt.
10. Infames exclusi sunt à dignitatibus obtinentiis.
11. Hos infames ita esse exclusos ab huiusmodi dignitatibus, vt earum prouisio irrita sit docuerunt plures. Tamen contrarium non videtur improbabile.
12. Si infamia possessioni officiorum, & beneficiorum dignitatumque superueniat, non obligat infamem ea à se abdicare.
13. Qualesver infamia iuris aboleatur quoad effectus iure canonico inductos?
14. Infamia facti emendatione vitæ aboletur.
15. Nulli vitio præter dicta irregularitas annexa est.

Infamia est boni nominis, rectæque existimationis diminutio; nam cum fama sit status dignitatis, id est humanæ conditionis legibus, & moribus comprobatus, vt colligitur ex *leg. cognitio. §. existimatio. ff. de variis, & extraordinariis. Et ex l. regia. 1. tit. 6. p. 7.* infamia que hinc fama opinionis erit diminutio, seu priuatio huius status. Hæc infamia prout ad præsens spectat duplex est, alia iuris, alia facti. Infamia